

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDIC (CATALANISTA)

Any 6.—Núm. 279.—Dissapte 9 de Desembre de 1905

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a l'organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de l'Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897)

Anèm fent via

Lo catalanisme, que sempre ha treballat a la llum del sol y ha fet públics las sevas opinions ja en colectivitat ja individualment, va fent sa via. ¿Ahont va? Ben clarament ho hem dit sempre: a la autonomia de Catalunya, a l'autonomia de totas las regions espanyolas que la desitjin.

Cadascú sap mellor que no un altre lo que a casa seva li convé, y nosaltres, coneixedors per dret y deber de lo nostre, comprenèm que l'autonomia política y administrativa ns hauria de dur forosament a l'estat de floreximent y riquesa que en altres temps Catalunya gauí. D'aquest estat de floreximent y riquesa per ventura no'n tocaria l'Estat espanyol resultats ben positius? Donchs, allavors a què desviar la qüestió presentant-la ab caracters de separatisme que may los catalanistas han pretengut?

Això es volguer matar un hermos ideal que ls governants no s'han prèns la molestia d'estudiari-lo a fons y despassionadament. De la bondat de nostras doctrinas autonomistas nos en donan un exemple ls països més civilisats com Alemanya, Inglaterra, Suïssa y ls Estats Units, que l'han am rosida y l'han escampada dintre ls seus dominis, pera que ls pobles sigan ben amos d'administrar llurs interessos sense necessitat de pensar may en aquesta nota trista del separatisme.

Y comparèu lo benestar que allí regna, ab l'anèmia y pobresa d'aquest Estat espanyol. No es Catalunya sola la que's queixa y demana bons governants y mellors administradors; es Espanya tota, los mateixos directors de la cosa pública ho han dit al Parlament, los mateixos polítics ho diuen en los mitins, en la premsa, particularment, en tots los terrenys.

No hi ha hagut cap estadista de trenta anys a n'aquesta part que hagi pogut sostenir que la situació es, no dirèm bona, sino ni mitjanament bona. Tots, y això ho diem en honor a la veritat, han confessat al menys que hi ha molta feina a fer, pera regularisar las qüestions de vida y l' desenrotll de l'Estat.

Mentrestant los días passan, los anys se succeïxen y ab los continuus cambis de política o situacions se fa en profit del pobre contribuent que sempre, sempre, resulta la víctima de tots los desacerts dels governants.

No hi ha tal separatisme; lo que hi ha es un divorci evident entre l'opinió y l'Estat, divorci que, sembla va en camí d'eternisar-se.

Si Catalunya per son modo de ser, es la que més aviat s'ha queixat, no vos dolgui pas, abans al contrari, agraiui aquest desitj de pretendre arribar a un veritable regnat de serietat y justicia. Feu via nova, feu feina bona y profitosa, y tothom viurà en sossego y felis.

Un polítich espanyol que no

demostra tenir res de tonto deya que tenian de catalanisar a Espanya.

Tant de bò que ho fessiu y llavors veuríau com vostres erros trobarian ben aviat solució. Penheu vosaltres com nosaltres y veurèu quina Espanya més prospera, més jova, més industriosa, més rica, fariam tots plegats.

Si continuèu vostra mania de tractarnos com si fossim gent egoista, sense cor y mantenint aquest divorci que tant ha perjudicat als uns y als altres, llavors confessèu al menys que no esti mèu a Espanya, puig que no feu res pera lluitar-la dels mals viarany a que vosaltres mateixos la heu inclinada y que preferiu la seva mort que no pas la seva resurrecció.

DOCTOR PUNCÉM.

D'hont devallà'l creiximent DE BARCELONA

Nihil novum sub sole, es l'antich adagi llatí, sempre retret y sempre just, encara en aquests nostres temps de dinamita y electricitat.

Cercant per los arxius, solen trobar-se escrits, que, entre sos polsosos punts de perdres, l'imaginació hi veu la mà de la providència de Déu, que no ha permès s'inutilisessin. Un dels es lo full d'un interessant llibre d'anotacions fragmentat, que aquí continuarem:

«Ací recita Micer Pere Ram en lany del Senyor 1295, ço que hoygué de son avi Ramon Pere.

Quan lo rey Namfós hac heretat de Ramon Berenguer e de Peronella lo comtat de Barcelona e lo reyalme d'Aragó, joyós de tant bell patrimoni, volch acrexel, e no dexá que li tollessen Provença, ans la guanyá, ço es, tota la terra qui va devés lo flum Rhon.

Nanfós fonch príncep savi e prudent: aymárenlo los pobles e ell també los hi tenia gran volentesa.

Havia, entre les altres de son reyalme, una Ciutat bella, ardidada e graciosament banyada per lo mar, hont lo comerç e la industria si trovaven a plaer.

Emperò lo Monarca la descuydá fort, per fer estada en plaívols llochs de la gaja Provença, hont se gaudia ab justes, dances e corts damor.

La gran Ciutat veyà enllá de les fronteres, com altres ciutats menys potents, en la costa del gran mar, no lejaven les majors naus del mon. Deyense aquestes, Venècia, Génova, Piça, Niça, Marsella, Sasser, e mes, que açí no cal escriure. No havien reys per senyors naturals llurs; mas se regien soles; e si a príncep o a emperador a voltes loy prestaven acatament, era mantenint en son bon usatge llurs lleys de llibertat e bones practiques mercantivols.

La nostra gran Ciutat, encoratjada, volia e no podia assolir a les altres sues rivals. Axis tractá ab lo Rey, de la faysó dobtener aventatges semblants a les daquelles estrangeires. Nos cansá, lo concell municipal, de trametre promenies de savis en dret e homes de comerç, al Príncep e a les corts. Mas allí, los ríchs homens, cavallers e gent cortesana, ofegaven ab cridories rahons que no entenien. E lo rey Namfós creya esser bo ço quels mes loy volien fer entendre e no escoltava als pochos qui parlaven ab la veu de la rahó e de la experiència, mostrant exemplis dels qui eren mes ríchs, forts e grans e les causes per les quals axis crexien.

Tals foren les promenies tramesses e tal la poca utilitat llur, que excita-

ren passions formantse bandositats. La gran Ciutat era fort sovint avalotada: los cavallers e los senyors de castells, no volgren escoltar als burgeses, mercaders e gent de mar: certament, com ells poch sallunyaven de la terra, res sabien de les altres.

E les gents anaven dividides en opinions: car los mesquins e poble baix, tamoch estimaven esser rahonables les rahons de la burgesia experimentada en la conexença del bon regimint dels pobles forasters. Axis que cridaven ço quels feyen dir los capítosts de la bandositat. Com aquests eren mes e pus forts, rondaven les carreres entraven alberchs ab violència, cremant e flectomant a grans veus.

En tant que tot se perdía, e la gran Ciutat empobrida, minvava de gent.

Lo rey Namfós reposá de llurs viatges e plaers, faent estada en aquell poble industriós, trevallador e mercantivol. Llavors vegé al ull, que, si no hi posava cura, gents forasteres li tolriren lo millor marlet de la sua corona. Car tal ja si prehicava, eeren en tanta desesperació, que s'escoltaven les grans malvestats, no sempre de mal cor, puig be dia lo vulgar, que «quí pert lo seu pert lo seny.»

Nanfós se determiná a complaurels a despit de les cridories alçades al conexas la decisió Sobirana. Namfós cridá a tothom generalment e digué als cavallers e ríchs homes de la cort.

«Só rey de tots: vosaltres ja vos llur obs. ¿Quin dret teniu a privarlos-ne? ¿dexaréu per ço de regir vostres baronies e castlans?»

E girantse als capítosts del poble baix, allí presents, afegí encara:

«E vosaltres mesquins de la Ciutat qui res haveu a perdre ¿perque no lexau ço qui vos porta blats de fora, e vos extrau cafrans, olis e vins, e meneja les punnies, e paga vostres soldades, tinga ay també lo govern de la re publica?»

Lo rey Namfós, dreturer e savi, signá les llibertats tant de temps desitxades.

Llavors esdevingué Barcelona, ciutat lliure, dintre lo reyalme Daragó, decorant-la de nous privilegis los successors de Namfós, puig tant be sabia usarne, ab engrandiment de la Monarquia. E Barcelona la serví fort be per jaquir als cavallers e castlans de llurs forces e castells, quan se desexiren e volgren cometre actes de rebelió. E los prínceps usaren sovint dels Consols de Catalans, que la gran Ciutat per ses lleys propries y manteniment de son comerç, nomenava en los principals llochs del mon, axis fossen cristians com sarrahins, e dits Consols de Catalans los cuydaren en lo desenrotll de la llur política. Prosperant al ensemps Ciutat e reyalme, ab espant dels inimichs e major honorificació e labors de Deus.

Mes per fer ço que feu lo rey Namfós, hagué descoltar lo concell duns pochos, e rebutjar lo dels molts e de més aprop seu e de major potencia material. La gran Ciutat venerá per sempre més la memoria de tant bon Príncep, savi e dreturer.»

FRANCESH CARRERAS Y CANDI.

La desfeta de l'uniformisme

Un gravíssim erro polítich, predominant a Europa durant la pasada centuria, va determinar la formació de grans Estats, baix la sola base d'una organització artificiosa y en pugna ab la naturalesa mateixa d'alguns dels pobles que concurrían a la formació del tot orgánich, no en virtut d'un acte paccionat, sino molts d'ells cedint a la violència de la forsa armada y al despotisme de l'invasor.

Lo renaixement polítich venia sagellat per las antigas formas de l'escola romana, que la civilisació mitgeval semblava haver desacreditat per sempre més, y ls grans estatistas

s'acullían a la fórmula uniformista, extremant-la encara més que ls seus antics preconisadors, ja que no's concretaven a ferla sentir en l'orde purament polítich o de govern, sino que intentaren influir ab ella totas las manifestacions socials y ètnicas dels blochs novament constituïts.

L'inutilitat de semblants esforços ha vingut confirmada a las primerias del segle XX per la total desfeta de l'uniformisme que actualment està presenciant Europa, deixant desbaratats los càlculs dels qui, sobradament confiats, creyan en l'efectivitat més o menys llunyana d'una absorció psíquica determinada en las petites nacionalitats pels grans conglomerats y ab l'assimilació per aquells del llenguatge, usos, costums y esperit polítich dels dominats.

Lo mapa d'Europa fou rectificat, però no més que'l mapa, donchs per sobre ls límits que fitavan los Estats, obra de la forsa o de la diplomacia, seguien veyentshi més grans que may los trets que marcavan las fronteres de las nacions, los accidents geogrífichs y ls vincles de rassa que senyalavan las diferencias dels pobles en desacort ab l'obra humana.

La descomptada assimilació, en la que's fiava'l seu resultat de l'aplicació práctica dels principis de l'escola centralista, ni s'havia efectuat, ni portava'l camí de realisar-se; las diferencias anavan marcantse més ab las novas generacions, herevas de l'esperit dels seus progenitors, y en alque fins modificaren quicòm lo sentit de l'organització política general, determinant l'imposició de la oficialitat d'idiomas y fins diferenciacions d'orde legislatiu.

Per altra banda, las modernas teorias de la ciencia política gravitant sobre tot lo mon ab forsa incontrastable y influint d'una manera efectiva en las propias constitucions autocráticas, han precipitat lo descrèdit de l'escola antiga, fins al punt de que avuy ni es seriament sostenible la teoria de la formació de grans nuclis socials enmotllats en unas mateixas institucions políticas.

La naturalesa vol reivindicar la seva obra modificant la dels uniformistas, que després d'haverla realisat portant la guerra a Europa, deixavan compromesa la seva pau en lo pervindre, quan la reacció vers a las antigas fórmulas fós prou poderosa pera determinar los moviments insurreccionals que avuy se produeixen arreu, manifestadas per obra de diverses circunstancias.

Aixís veyèm que una revolució social esclatada ab caràcter general a Rússia, ha demostrat la falta de coesió de l'imperi, present caràcter de diferenciación a Polonia y a Finlàndia, ahont lo moviment es francament nacionalista, de la propia manera que es nacionalista la modalitat religiosa que afecta la revolució macedònica, com ha sigut nacionalista l'esperit que ha determinat l'indpendencia de la Noruega davant del perill uniformista que a Suecia prenía preponderancia, perill que també sent venir l'Hongria, manifestat ab los intents de divorci de la confederació imperial austriaca.

Lo moviment ha comensat pel Nort, pels pobles de mentalitat més perfecta tal com d'allá hi vingueren també las doctrinas reformadoras del romanisme, que determinaren lo renaixement mitgeval; lo moviment ha comensat pel Nort y ja's fa sentir forsa al Mitjà. Dintre'l mateix Estat espanyol, los polítichs, decididament uniformistas, ja transigeixen teòricament ab determinats extrèms de las idees novas, que més que en lloch han prèns peu a Catalunya, y fins alguns de ells, sino per convenciment, per conveniencia, reconeixen que las nostras aspiracions són ja una forsa d'opinió en determinadas regions, y ab ellas o ab la superficialitat d'ellas tractan de rejuvenir los seus programas d'una política petri-

ficada, pera captarse'l benveure del poble.

La desfeta de l'uniformisme es una realitat viventa que a ne'ls catalans nos parla de l'urgencia d'elevant lo nostre nivell intelectual, moral, econòmic y polítich, pera que ls grans principis de llibertat que'ns venen ab aquella onada, trobin a Catalunya un terrer ben adobat pera ferhi arrels y fructificarhi.

M. F. y T.

* *Als pobles com als individus, no'ls salvan los furiosos arrebatos de cólera, ab que cechs de venjansa's llensan a la violència y al crim; sino la fermesa en sostenir ab lo corresponent decoro ls interessos de la seva causa y aquella inalterable constancia, nascuda de la profunda convicció de que la raó ls assisteix y de que tart o d'hora arribarà'l dia de la justicia.*

JAUME BALMES.

Festa de la música catalana ANY VII

Cartell del Concurs de 1906

I. *Premi de 500 pessetas*, que s'adjudicará a la mellor y més important composició pera chor mixte.

II. *Premi de 250 pessetas*, que s'adjudicará a la mellor composició pera chor a veus d'home, inspirada en lletra d'esperit catalanesh (costums populars, cants patriòtics, o qualsevol assumpte que tingui agror de la terra).

III. *Premi de 500 pessetas*, ofertes per l'Eminentíssim Cardenal Bisbe de Barcelona, Dr. En Salvador Casañas, a la mellor Missa *Pro defunctis*, pera chor a 3 o 4 veus d'home o mixtas, tenint en compte en aquest últim cas que la tessitura de las veus blanques sigui acomodada a la veu de noy. Aquesta composició podrà ésser escrita pera veus solas o ab acompanyament d'orga, y haurá de reunir las condicions senyaladas pel Sant Pare Pius X en sa instrucció *Motu proprio*.

IV. *Premi de 250 pessetas*, ofertes per l'«Ateneu Barcelonès» a la més important colecció de cansons populars de Catalunya o dels diversos territoris ahont la nostra llengua es parlada. Aquestas cansons s'entén que's compondran de poesia y tonada, y han d'ésser inéditas o variants de las ja publicadas.

V. *Premi del «Centre Excursionista»*, consistent en un objecte d'art, a la més important colecció de ballets populars catalans, d'una sola comarca si pot ésser, essent preferida aqueulla colecció que, junt ab las tonadas, porti la descripció del ball. Es precis indicar lo lloch ahont s'executau o s'executaven los referits ballets, y tots los datos que respecte dels mateixos puguin obtindre's.

VI. *Un objecte decoratiu*, ofert per l'«Unió Catalanista», consistent en or sagell de dita entitat incrustat en or sobre planxa d'acer, que s'adjudicará a la mellor composició pera quartet de corda sobre tema o temas populars catalans.

VII. *Una colecció d'obras de literatura catalana*, oferta per la «Lliga Regionalista», a la mellor colecció de cants, ab acompanyament de piano, pera ús de las escolas catalanas. Se fa present que l'estil d'aquests cants haurá d'ésser senzill y de cayent popular catalá, y que la tessitura té de correspondre a l'extensió generalment curta de las veus de noy no educadas.

VIII. *Premi de 150 pessetas*, ofertes pel soci de l'Orfeó Dr. en Frederich Viñas, a la mellor y més típica sardana escrita pera cobla ampordanesa. La partitura haurá d'anar

acompanyada d'una reducció pera piano.

IX. Premi de 250 pessetas, ofert pel soci i ex-president de l'Orfeó senyor En Joan Millet, a la millor i més important col·lecció d'obres corals desconegudes avuy dia, d'autor o autors catalans o residents a Catalunya anteriors al segle XVIII, transcritas en notació moderna i acompanyades, a ésser possible, d'alguna nota biogràfica. També haurà d'indicar-se'l lloch on se troben els originals manuscrits o impresos.

X. Un objecte d'art, ofert per l'«Associació Musical de Barcelona», a la millor i més important obra pera orquestra de corda (instruments d'arch), de regular duració i caràcter català. L'obra premiada serà executada per l'entitat ofertora d'aquest premi en son concert de clausura del present curs.

XI. Premi de 250 pessetas, ofert pels socis de l'Orfeó senyors En Joan Serrià i En Pere A. Millet, a la millor col·lecció de melodies originals pera cant i piano.

XII. Premi de 150 pessetas, ofertas per la secció coral de l'Orfeó Català a las dugas cançons populars més ben armonizadas pera chor mixte. En cas de que cada una de dites cançons sia de diferent autor, se partirà'l premi.

Las composicions que obtin als temas I, II i XII han d'ésser precisament a veus solas. Los reculls de cançons populars obtant al tema IV tampoch han de portar acompanyament de cap mena, com no sia'l de algun instrument popular ab que la cansó acostumi a executar-se.

La lletra de las composicions (exceptuant, naturalment, las que obtin al premi III), haurà d'ésser catalana, y, en igualtat de mèrit musical, se preferiran aquellas qual lletra sia mellor. En quant al tema IX, s'admetrà'l text en qualsevol idioma, mentre las composicions musicals reuneixin las condicions demandadas.

Las composicions que haurán de ésser rigorosament inéditas, s'enviarán a l'Orfeó Català, plassa de Sant Just, a nom de Lluís Millet, y cada una d'ellas portará un lema.

Termes d'admissió.
Pera'ls temas II, VI, VII, VIII, XI y XII, fins per tot lo dia 31 de Janer de 1906.

Pera'ls temas I, III, IV, V, IX y X, Encara que'ls termes d'admissió sían diferents, la publicació del fallo serà simultània pera tots los temas.

Pera conèixer als autors premiats quan se publiqui'l veredict del Jurat, aquest demanarà l'envío d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom y residència del guanyador del premi. Las obras no premiadas se retornarán a sos autors, durant los tres mesos següents a la celebració de la «Festa de la Música Catalana», mitjansant la presentació del lema y'ls sis primers compassos. Las que no's retirin durant dit plasso, l'Orfeó's desenten del compromís de guardarlas.

La celebració de la «Festa de la Música Catalana» s'anunciará oportunament. En dita festa's proclamaran los noms dels autors premiats, s'entregarán los premis y l'Orfeó Català executarà al menys las composicions que haurán obtingut lo primer y según premi y un feagment de la Missa. En cas de molta extensió o dificultat d'alguna d'aquestas tres composicions, podrá deixar d'executarla, atesa la brevetat de temps de que's disposarà pera l'estudi.

L'autor que resulti guanyador del premi al tema I, haurà d'elegir Reyna de la Festa, la qual, desde son setial d'honor, farà entrega dels premis restants als respectius guanyadors.

Cas de que'l premi al primer tema no sia adjudicat, elegrá Reyna l'autor que obtingui'l premi immediat que s'adjudiqui.

L'Orfeó Català tindrà'l dret d'executar sempre que vulgui las composicions premiadas.

Lo Jurat será compost dels mestres següents.

Antoni Nicolau, Joseph Ribera, Amadeu Vives, Enrich Morera y Lluís Millet.

Barcelona 25 de Novembre 1905.
—**Joaquim Cabot,** President de l'Orfeó Català.—**Anselm Domenech,** Secretari de l'Orfeó Català.

LO DE L'AIGUA

La major part de nostres confreres segueixen discutint la proposició que en principi feu la Junta del Port a l'Ajuntament demanant fins 50 plomas d'aigua, o sigui 38 més de las que ara té, en las condicions que tothom sab.

Lo públich ha aplaudit com se mereix la patriòtica idea de la Junta del Port, digna d'ésser acceptada poch menys que sense discussió, perquè la evidència de que es altament ventajosa pera Tarragona salta a la vista: però com aquí'ls interessos de Tarragona están supeditats al capritxo y a la conveniència d'uns quants, no falta qui posi brossas... a l'aigua, valentse de datos totalment equivocats.

Un d'aquestos impugnadors assegura que la capitalisació de l'alumbrat del moll es una *broma* perquè ja fa temps que l'Ajuntament ha de nunciar lo contracte. En efecte, l'Ajuntament va demanar lo rellevessin del pago; però de Madrid li van contestar per medi de R. O. que devia seguir pagant.

Si ab aquesta mostra no n'hi hagués prou pera acreditar la marca de fábrica, assegura l'oposicionista de referencia que la Junta del Port parla de cobrar-se lo que li deu l'Ajuntament, però no de pagarli nou plomas d'aigua de que disfruta fa temps. En primer lloch cal que se sápigat que si la Junta volgués cobrar lo que li deu l'Ajuntament no'n tindria prou ab un milió de pessetas pera saldar lo deute, y en según lloch que l'aigua de que disfruta'l Port, no es de pago, perquè según la R. O. de concessió l'Ajuntament vé obligat a donarla gratis.

Després d'això queda'l gran argument, com si diguessim l'argument *Aquiles*: que la proposició es depressiva, ofensiva y insultant pera l'Ajuntament. Saben per què? Donchs perquè de las doscentas mil pessetas l'Ajuntament no'n veuria cap.

Precisament, d'això se'n diu posar lo dit a la llaga, perquè si en lloch de pagar directament las obras que interessan a Tarragona y las obras que convé fer pera augmentar lo caudal d'aigua, qui assegura que d'entrar los diners en efectiu a la caixa de l'Ajuntament se fessin las tals obras? Ni'ls mateixos regidors poden assegurarho, puig ab los apuros que passa l'Ajuntament y ab los deutes que té podría donarse'l cas d'un embaixat de veures obligat a pagar obligacions perentorias ab los diners del Port.

Aquí de lo que's tracta y convé dirho clar és d'assegurar l'augment del caudal d'aigua pera que ademés de las 50 plomas pel servey del Port permanents a favor de Tarragona que garanteixin per bon nombre d'anys l'abastiment d'aigües.

No sabem veurer en tot això lo que pot ofendre a l'Ajuntament, perquè si li regalán o poch menys una forta quantitat, és molt just y natural que's respecti la voluntat del donant, sobre tot quan aquesta voluntat sols tendeix a afavorir los interessos de Tarragona.

LO SALTIMBANQUIS

Fa poch temps que un amich meu, qual nom no ve ara'l cas, va voler que l'acompanyés a visitar lo director d'un *Circo Ecuestre*, que tampoch és convenient anomenar. Lo que si ha de saberse és que varem anar al *Circo* per trobar al subjecte en qüestió, y que a la fi'l varem trobar, després de molta estona de buscarlo, anant d'aci d'allà, preguntant per éll al que venia las entradas, que'ns féu anar a veurer al porter; al porter, que va endressarnos a l'encarregat de la neteja; y a n'aquest, que'ns digué que parlessim al senyor... senyalant ab lo dit a un subjecte y continuant, com si tal cosa, ab la feina comensada. Aquesta fou la darrera estació.

Havíem entrat ja dintre la sala d'espectacles. Lo senyor a qui devíem parlar se trobava al mitj de la pista, en manigas de camisa, mal cordat lo pantalón, la corbata fluixa, mitj caiguda y ab un petit fuet a una mà y un cucurutox de cartró, a tall de *manguito*, en l'altra.

En mal castellá, però ab melós accent, que denunciava la llengua italiana, y ab molta cortesia, nos digué que, efectivament, lo director acabava d'arribar y que'l trobaríem a la quadra.

—*Por aquella porta ve V.*
Jo resolguí esperar al meu amich, y ab aquest objecte vaig arrearconarme una mica perquè'l bon senyor pogués continuar son interromput treball.

Fins allavors no'm vaig adonar de l'espectacle que al devant tenia.

Igual que un teatre un *circo* produeix de dia un efecte estrany al que no més l'ha vist de nit, il·luminat per la llum del gas, plé de gom a gom y ab lo bullici y brillantor propis de las funcions que s'hi donan.

L'ampla gradería estava deserta, y las primeres renglas de butacas es-

tavan cobertas ab sas fundas de color indefinit. De lo més alt del sostre penjaven en desorde, com si fos l'aparell d'una nau, cordas, ganxos y trapecis, y com era l'hora de netejar los banchs y adobar taulons, molestavan a un temps, ab la pols que aixecavan y'l soroll que feyen, una pila de criats escollant y altres que ab secas martelladas las emprenian ab las fustas, afegint hi a tot això los renills y'l potejar dels caballs en lo proper estable. Pera que semblés més desarrengat l'aspecte del conjunt, lo sol entrava ab tal llibertat per tantas oberturas a la vegada, que era impossible trobar sa direcció. Tot eran ombas estranyas y clarías inexplicables que's fonian al mitj ab llum vaga y indefinible.

Aixís és que, en aquella semi-fosca, tant sols al cap d'un temps notí que estavan també d'espectadors, conversant al fons d'un palco ab molta animació, una aixerida noya y un jove, bulliciosa parella que movia gran soroll ab sa garla interminable.

Tampoch, fins allavors, comprení que'l senyor a qui'ns havíem dirigit no era altre que'l célebre, i famós, lo divertidíssim *clown* de la companyia; i més aplaudit del públich d'aquella temporada. Però, qui havia de conèixe'l ara tant moix tant groch, tant cerimonios y pensivol, deixat anar y mal engibat com si estigués a punt de caurer abatut per la miseria? Allí estava'l pobre home ensenyant ab assombrosa paciència y gravetat a uns gossets molt vius que cuejavan al seu voltant, o be's posavan en renglera esperant torn vora la tanca, com quintos fent l'exercici.

A un d'aquestos gossets, a qui anomenava *Leone*, potsé perquè era molt petit y sech, li ensenyava la següent entramaliadura. L'home deixava'l cucurutox a terra, se girava d'espatllas y cridava al *Leone* molt baixet y ab veu carinyosa. Lo gos obeía immediatament y's ficava dintre del cucurutox. Llavors lo seu amofeya veure que'l buscava, aixecava'l cucurutox de terra y'l sacsejava per veure s'hi hi havia alguna cosa dintre; però l'animal se sagafava ab tanta forsa que, per més que'l sacses, no queya.

—*Va bene, Leone, va bene.*
Fins aquí tot anava bé; però la via d'escapar de rellisquents aixís que l'amó'l deixés tot fentse'l distret, y això'l pobre gos no ho entenía.

Malgrat del mal éxit, l'home va repetir l'ensaij devant meu set o vuit vegadas ab la mateixa dolcesa y gravetat que'l primera, y ab maquina exactitut. L'impaciència'l fatigava y grossas gotas de suor rodavan per son rostre emmagrit y groch; però ell hi tornava sempre com la primera vegada.

—*E affaire serio... e affaire serio,* cridavan ab tò de broma los del palco, que ja vaig presumir que eran també de la companyia.

Ella, sobre tot, vestia un trajo de colors tan violats, y anava tan estranya, que no era possible altra cosa. Però, quinas riallas y quina manera de garlar!

Lo *clown* va alsar los ulls y se'ls va mirar de mala manera. No sé perquè'm va semblar veure lluir en sa mirada fosca un llamp de gelosía o de rabia. Y no'm vaig enganyar.

Després de poca estona, deixá sa feina, dient que no havia menjat res desde las nou del mati (eran las cinch), se posá la levita, sempre ab la mateixa serietat, y va fer una senya als gossets, que desseguida's retiraren saltironant, alegres y esparvillats com nois sortint de l'escola.

Sortiren també de son amagatall la dona y'l galant intercolutor, y ella prengué'l bras al *clown*, no sense ventarli abans quatre copets a la esquena ab molt carinyo y rient com una boja. Lo que'm va sorprendre fou que ella l'anomenés son marit, encara que bé ho semblava perquè la feya seguir quasi arrossegantla, mentre ells girava a bromejar ab son amich, vermell, alegre y victorios.

No me'n sabia avenir. ¡Y aquest era l'home que tants vespres m'havia divertit ab sos salts, capbussos y ab sas estranyas ganyotas, pintada la cara ab mangra, y ab son desembarras que quasi era desvergonyiment! Recordo que'l públich li aplaudia molt una pantomima en la que escarnia lo gesto imbecil y ridicol del pacient marit qualificat tantas vegadas per Quevedo ab adjectiu que no's pot estampar avuy dia.

† JOSEPH IXART.

UNA PROMETENSA

XVII

Quin goig feyan! Una colla de barrats de copa tots de trunca; excepte un que's recordava de l'anada a Sabadell del rey Amadeu, los demés no havían fet més que una campanya, la d'Alfonso trece. Las senyoras havían demanat una planxa y havían pogut posar, ab aquesta preuada ajuda, en estat passador la major part de l'indumentaria.

Indubtablement lo senyor Facundio y la senyora Madrona eran los qui feyan lo cop. Aquells pantalons clarets trencavan lo cor y la mantellina de la llevadora, aquella ofrena del Lord Inglès, era de primer ordre. Un fabricant de blondas que's mirava passar la comitiva, per poch se queda ab las barras assentadas, de tant badar, a punt de representar la segona part del célebre pasme de Cecilia.

Obría la marxa la llevadora ab la criatura al mitj del padrinet y la padrineta, portant aquesta al costat per ajudanta la filla de la senyora Merceneta y'l Francisquet, al fill del senyor Eufraasi. Aquesta sabia disposició havia sortit de la testa pensadora del senyor Facundio, que aixís tenia padrins suplents, per un cas desgraciad.

La pobra Francisqueta caminava ab lo mocador a la cara, tapantse l'ull, que com més anava, més li dolia, y'l pobre padrinet se la mirava tristement.

—*Què té la padrineta? Com es que plora?*—demana la gent al veure's passar.

Quatre passas més enera seguía'l matrimoni beneficiat, portant ell també la corresponent guardia d'honor, formada per l'altre matrimoni, lo senyor Josepet y la senyora Pepita. Darrera mateix y trepitjantli's tatlóns a la senyora Tuyetas, se veya, tota tiesa, la ninnyera que portava, a cada má, una munyica y sota l'aixel·la'l biberó a punt per si plorava la Laionor. Quatre passas més y apareixía'l tercer matrimoni, los tíos carnals de la menudeta, la senyora Merceneta y'l senyor Eufraasi, a qui pertenya'l barret de copa del temps de l'*Amadeo de Saboya*; lo senyor Surell y'l senyor Montornés donavan escolta a la tercera tanda. L'únic que no tenia lloch senyalat era'l senyor Rubí, a qui s'havia encomenat

era l'arreglador d'aquella professó notable, quina memoria conservarán per sempre més los anals de Montserrat.

Era de veurer com lo senyor Rubí, del tot tranquilisat, anava amunt y avall fent guardar distancias y ab quin dalit corria a fer obrir de bat a bat la porta de l'iglesia.

Una gentada molt regular presenciava la cerimonia y la curiositat era gran; tothom volia saber lo perquè d'aquella batejada a la Montanya.

—*Si casi es fadrina aquesta nena—* deya l'un.

—*Ves ara, quins pensaments ve'nir de tant lluny a batejar!*—deya un altre.

—*Cá; com si ho vegés; això deu haver sigut una prometenca—* apunta una altra.

—*Si senyor—* declara'l senyor Rubí, donantse aires d'importancia;—*ja que ho ha endevinat li dich que té rahó. Es una prometenca.*

—*La nena deu haver estat a punt de morir—* intervé una senyora de certa edad.

—*La mare, més aviat, haurá sigut la malalta—* contesta un altre interlocutor.—*Y per què plorava la padrina?*

—*No senyor—* diu lo senyor Rubí, —*no va ser la mare, va ser la nena que un dia... era encara molt petita, entenent? Un dia va perdre'l plor y per poch se'n va. Fou en aquell moment terrible que's va fer lo vot. En quant al plorar de la padrineta, no era plorar; eran picadas d'aquesta nit. Dispensin que no m'entretenga massa. Estigan bons.*

Lo senyor Rubí entra a l'iglesia tot depressa salutant ab molta amabilitat a la concurrència, completament pasmada de saber la causa originaria d'aquell bateig tan fóra de costum.

Era grossa la festassa preparada; l'escolania cantava alternant ab l'orga que una má de mestre feya brillar. Tota mena de cansóns de l'infantesa eixian d'aquells teclats, que semblan escalinatas de pujar al cel. Què era hermós, què era admirable, què era consolador! Quina alegría donava sentirlos aquells cantars y aquellas melodies...

—*Que sia l' hora bona, senyora padrina.*

—*Que sia l' hora bona, senyor padri.*

—*Que sia l' hora bona, etc. etc.*

La llevadora embutxacava y'ls bitlletons hi queyan dins de la seva mà com pluja beneida; molt havia patit per arribar hi al suprém instant, però ja hi era...

—*Vaja! No's pot dir mal del dia que passat no sia—* murmura la senyora Madrona, tot asseyentse prop de la pica pera tornar a vestir la criatura que rompia a plorar escandalosament.

—*Vaja, dona! Què't sab greu d'haver fet tanta bonlat?*—deya l'amorosa mare,—*té'l biberó.*

La Laionor mamava... ab quin gust mamava; la llet li anava bollant dels llavis, no poguentla engollir...

—*No sias golafre, dona! No veus, Facundiet? Ja la tenim cristiana de bò de bò; com se coneix que'l sant baptisme li ha donat més forsa; mira ab quina fam s'ho traga! Desenganyat, Facundiet, no hi ha res com la nostra santa religió...*

—*Si, Tuyetas, si, tens molta rahó. Y'l senyor Facundio dona un petó sorollós a la petita, que s'enrabia de mala manera.*

Lo pare entusiasmat no'n fa cas y près d'un accés de tendresa, comensa a besar la seva filla y la seva muller y... la llevadora.

—*Home, que som a l'iglesia, Don Facundio!*—exclama la senyora Madrona. *Vaja, que diguin lo que vulguin; no hi ha res com un pare satisfet.*

Enllestida ja la cerimonia, faltava una hora pel dinar. Pera fer temps se'n anava una colla a visitar la Cova de la Verge; una altra colla als Degotalls y una altra, la de la padrineta, a seurer a un recó del claustre, a fregar-se l'ull ab l'ací boric que lo obsequiós ciclista havia anat a fer compondre.

—*Me vá molt bé, Pepitu,* aquesta medecina; quin consol que dona; jo m'ho hagués pogut fer abans d'anar al bateig, no hauria patit tant. Quina estona que he passat quan aguaitava lo ciri!

—*Es clar, com que era tan cansoner aquell frare que batejava!*

—*Si que ho era, Pepitu; massa. Quins recorts me'n emportaré de Montserrat!*

—*De veritat, Francisqueta, se'n guardarà memoria? Jo, també, quins somnis tindrè d'aquí en avant. Sempre sempre hi pensaré ab aquesta batejada y... ab aquesta padrineta tan cofoya y tan salada.*

—*Gracias, Pepitu.*

La Francisqueta se mirava an aquest, dirigitli esguards que'l Pauet anava recullint ab ira. Lo pobre padrinet, plé de zelos y convertit en un petit Otello callava y una tempesta terrible, imponent, s'anava formant dins d'aquell cor que apenas podia patrer, tanta era la sanch que's hi anava acumulant.

—*Me sembla que la mamám crida, torno tot seguit, Francisqueta. Mentrestant, xupis, xupis l'ull.*

Un silenci sepulcral regnava; en Pauet y la Francisqueta havían quedat sols; ja no parlavan.

—*Que té Pauet? Molt callat está?*

—*Que vol que digui, Francisqueta, vosté sembla que ja no vulgui ferne cas de mí, tot es pel Pepitu.*

—*Jo? No ho digui; es molt amable y una, hi té de contestar.*

—*Si, contestar y... més que contestar. Que's pensa que no ho veya quan vosté li feya l'ullet, ara mateix?*

—*Jo, l'ullet? S'equivoca Pauet; no més me'l mirava. Que no veu que no'l puch obrir del tot; per això ho semblava que fés l'ullet.*

—*No m'euganya, Francisqueta?—* Pauet!... Pauet!...

—*Francisqueta!... Francisqueta!... Rooo-Rooo... Dugas tortras hi havia a Montserrat. Rooo-Rooo... Lo padrinet y la padrineta...*

DOCTOR PALAUET.

La Selva del Camp 20 d'Octubre 1905.

Comentaris

Doncas, si senyors; ja tornem a estar en plena activitat electoral. Tota la provincia se posara aviat en moviment y vindrán a Tarragona representants de tota la colla de majors contribuyents y regidors a enretre lliberrimament l'expressió de la seva manera de pensar, que varia tot sovint, tan sovint com varia'l ministeri.

Ara, sembla, que's tracta de elegir un marino que's ministre de Marina, cosa estranya per demés, perquè ja casi bé n'havíem perdut memoria de ministres de la Marina, marinos; tots eran paisins y no sabem a punt fixo per

quina causa; deguera ser cosa de la moda que té'ls seus capritxos. Naturalment que'ls compromissaris, atents a la veu dels directores d'orquestra, procuraran no desafinar y votaran com un sol home. Que pensin que's d'ells de qui depend la salvació de la patria y que fassin per manera que no sia necessari alió de las papeletas transparents. Es molt lleig. Havem sentit algunas veus de oposició; que si fóra possible que's presentés algun altre candidat; de veritat que'ns en alegraríam; quan menys significaria alguna protesta contra aquesta omnipotencia del govern central y dit está que no'ns aniria malament que fós qui fós lo candidat d'oposició, sigüés aquest qui se'n emportés la victoria.

Ja saben que volen cambiar los daus dels propietaris? S'entén; se tracta dels daus de las aixetas dels propietaris.

M'explicaré, són las aixetas de repartició de las casas que tenen aigua. S'ha descobert que'ls acídus que conté ab fortas quantitats la nostra aigua, són una mena d'espirits malignes y enjoguesats que s'entretenen rosegant lo llautó y aixamplan los forats de pas de l'aigua y dit está que fentse'l forat gran passa més aigua. D'aquí aquestas grans diferencias de plomas que s'observan y que encara no hi havia hagut medi hábil d'explicar.

Ara hi posaran uns daus de porcelana y aquestas ja no s'aixamplaran.

—Y si s'estrenyen?—preguntan los propietaris.

—No hi ha por; allavors l'aigua augmentarà y tornarem a posar daus de llautó.

Hombra! Hombra!

Los propietaris se van escament ab aquests ditxosos daus y l'única cosa clara que saben veurer es que la dotació disminuirá, a no ser que alguns dels daus del propietaris no s'hagin aixamplat, perquè, es clar, que may la massa compacta del llautó és idéntica y fins se pot presentar lo cas de que alguns daus no s'hagin mogut y alguns altres daus s'hagin encongít.

Hombra! Hombra!

Cóm está aquesta qüestió de l'aigua del port?

Como el duque? com deyan en aquella célebre sarsueleta.

Ho vol, no ho vol l'ajuntament?

Hi han concejals que están en un membrete y no se'n poden avindre de que hi hagi qui tingui ganas de fer alguna cosa de profit. Doncas, sí senyor, n'hi han, n'hi han. Perque, qué voleu més bonich que un home que procuri per ell y al mateix temps fa be als altres de passada. Es aquest lo cas.

Aixís y tot, a ca'l Ajuntament hi ha personatge que s'hi ha enfadat d'alló més y confonent llástimosament las illas británicas, s'ha volgut pensar que ell y la corporació municipal són una mateixa cosa y... vaja, no n'hi ha poca de diferencia.

Afortunadament, creyem que aquestas migradas veus de protesta van perdente en el inmenso piélagó de la humana tonteria y lothom se vindrá a imposar de lo ventajosas y may somniadas condicions en que's pot normalisar un servey que tant continuasdas queixas origina, sense esperausa de que per part de l'Ajuntament s'emprengui quelcom de profitós para subsanar sas deficiencias. Falta lo principal; quartos.

A Russia están com lo peix dins de l'aigua; es un gust llegir los periódichs; se coneix que'l Tsar ha obert totas las fonts de

riqueza y tot va d'alló mellor. Trompada per aquí, trompada per allà y morts per tot arreu.

Ara, arribarán las tropas victoriosas de la Manxuria y lo que no van saber fer ab los japonesos, es dir vencerlos, ho farán de sobres ab los pobres russos que quedarán com uns sants llatsers. Y visca la llibertat.

Sembla que'l consum sobre la farina que'l paternal govern d'en Montero y també'l no menys paternal govern d'en Moret volen restablir, donarà algun disgustet. Ells están empenyats en que'l pá vagi cart; se comprèn bé perquè ells ne gastan poch... Se contentan tragantse garantías y tomena de franquicias y drets que fan que'ls homes se diferencian de las bestias.

Oh! los lliberals!

A L'„HERALDO“

L'Heraldo de Tarragona, per centíssima vegada's manifesta contrari a l'obra de la Cambra de Comers, entitat que está molt per sobre de las miras baixas y apassionadas que mouen al periodiquet del carrer de l'Unió y a la qual no han de fer osca las insidiosas alusions que sens justicia ni rahó fonamentada aquell li dirigeix.

Diuen que no hi ha cap obra bona, que no pot realisar cap idea enlairada sense que aixequi la protesta dels migrats de cor y cervell neulit o atrofiat, y aquesta vegada, tractantse de fer cultura a Tarragona, proseguint la Cambra en sa noble tasca de mirar pels interessos de la mateixa, no podia faltar la confirmació d'aital principi, sempre en vigor, sempre complimentat, may fallat per nostra desgracia. D'altre modo no's compendria l'inquina que'ls inspiradors de l'Heraldo portan a l'Escola Mercantil ja desde'ls primers dias que's parlá de sa instauració.

L'un día per fas, l'altre per nefas, l'Heraldo, mal nomenat de Tarragona, s'ha de convertir en portaveu dels que desitjarian veurer a nostra ciutat ben petita, ben migrada, ben desfeta, fins a ferla desaparèixer del tot; inquina incomprensible y forsa oposada a nostre modo de pensar, puig que nosaltres, com tots los bons fills de la ciutat, la desitjem forta, rumbant y esplendorosa com en sos mellors temps d'agradosa recordansa.

Concretantnos, per ser la més recent, a la campanya que encobertament vé fent a l'Escola de Comers, nos dol a l'ànima que'ls elements sensats que integran lo partit conservador a Tarragona, als qui particularment distingim y respectem com se mereixen, admetin en llur agrupació a sers quina conducta sospitosa y egoista sols mereix lo despreci de tothom, y que alardejant fidelitat y constancia ben dubtosa, los hi procuran un compromís per día, posant a la vegada de relleu sa manifesta ineptiut.

Lo públich sol jutjar de l'agrupació o partit segons las tendencias y orientacions que inicia l'orgue respectiu en la premsa, y resulta ignoscent, sino irrisori, fer protestas particularment de tot alló que ells mateixos a l'endemá han de veurer desmentit o transgiversat en lo periòdic.

A Tarragona s'agrupá'l comers pera gestionar la creació d'una Escola Mercantil, y l'Heraldo va haver de manifestar ab sos rezels lo disgust que li produia que s'instaurés una tan lloable institució, a pesar de que son quefe, obrant ab molt bon sentit y deixantse portar per son amor a la terra que'l va veurer neixer, cooperá d'una manera directa y ben manifesta a la realisació d'una obra de tantíssima importancia pera nostra ciutat.

No comptant l'Escola ab fondos sobriers pera fer dispendis en l'adquisició de mobles, demaná a la Superioritat l'usdefruit del menatge que fou de las extingidas Escolas Normals y que avuy jeu en lo pis inhabitat, per ruínos, de la Direcció de l'Institut; y l'Heraldo, fent honor a sa conducta, surt dolentse y exclamantse de que s'accedeixi a la petició.

Un dia alegrantse de lo dolent o perjudicial pera la ciutat y altre dia manifestant son goig per no haverse conseguit quelcom útil per la mateixa, l'Heraldo va decayent y fent lo buit a son entorn.

Si aquesta fós l'única consecuencia de las lleugeresas de l'Heraldo res ne diriam, puig que allà ells ab las se-

vas obras; mes lo dolorós del cas es que'n surten perjudicats los interessos de Tarragona, y aixó's mou a parlar en lo sentit que ho fem.

Darrerament ha donat a entendre l'Heraldo que tindria gran satisfacció de que l'autoritat acadèmica a qui correspongui, manés la clausura de l'Establiment fundat per la Cambra, apoyantse ab lo decret d'Inspecció que determina que tots los centres de cultura necessitan estar autorisats pera poguer funcionar legalment.

No volèm creuer que'ls de la Cambra hagin sofert tan incomprensible oblit, puig son gent que saben fer las las cosas y suposèm que aquesta la deuen haver fet a bé; mes desitjariam saber si'ls llochs tinents de Morenes a Tarragona pensan en aquesta qüestió com l'inspirador de l'Heraldo, pera obrar en consecuencia.

De l'estranger

Tenint en compte que'l Figaro de Paris es un dels diaris que més s'ha significat com a ministerial de tots los ministeris espanyols, creyem que val la pena de transcriuer un article en ell publicat fa poch dias. Diu aixís:

Espanya y Catalunya

Sacudiments a Catalunya; crisis a Madrid, però no cal que confnguem; malgrat lo coincidir, la crisis ministerial es una cosa y la qüestió catalanista n'es una altra. M. Montero Rios desapareixerá y'ls catalans continuaran ab llurs reclamacions, y encara que Catalunya en aquest moment estigués tranquila, no per aixó'l ministeri hauria sigut més fort. Finalment M. Montero ha posat en mans de S. M. la dimissió del Gabinet, y M. Moret, quefe d'una altra fracció del partit lliberal, formarà ministeri.

L'agitació catalanista acaba de sofrir una pujada a consecuencia de las elecciones municipals del Novembre passat; devía ser de gravetat quan lo govern ha cregut convenient suspender las garantías constitucionals; però, calmada l'efervescencia, reprimts los desordres y restablerta la tranquilitat, las aspiracions de Catalunya continuaran essent las mateixas; no's tracta de separatisme, se tracta de descentralisació.

L'idea federalista o descentralisadora no es nova a Espanya; es en més d'un partit y en més d'una provincia. Actualment, lo govern la combat y la considera enemiga de l'idea de patria. Aquest punt de vista pot variar y pot venir lo moment en que la descentralisació (no parlo solzament per Espanya) se presenti com una esperansa de salut y de segona juvenesa. Las nacions decididament centralistas acaban sempre per semblarse a un camp clòs ahont dos lluitadors d'empenta van aviat a mesurar las sevas forsas. Fins avuy no hi ha hagut més que ximplés topadas, escarmusas o senzills combats d'avanguardia. Los dos veritables campions: lo sobirà y'l socialisme, s'han fet grans y s'han fortificat per la centralisació que acaba per desferlos.

Es per aixó que no's pot pendre ab serietat l'horror dels governs per la descentralisació y las franquicias provincials. Vindrà día que's donaran per ben ditxosos de poguer anar a rejovenirse bebent en aquesta font. Han donat, gairebé tots, lo sufragi universal; ha sigut un moment d'espera. Però després? Després, ja no veig altra cosa que la descentralisació, pera dividir l'agitació política, garantint lo poder central contra'l topament continuat d'una forsa irresistible, a la llarga, quan aquesta se concentra y s'arreplega.

Una paraula de rectificació.

Certs periòdichs alemanys han tingut l'amabilitat de dir als espanyols que'l moviment catalanista trobava caliu en lo veinat y bonavolensa dels republicans francesos. Absurda doleteria a la que s'hi afegeix una ignorancia crassa. No costaria pas guire d'informarse sobre l'istoria del moviment a Espanya y en lo mitjia de Fransa.

Se veuria allavors que ben lluny d'anar los catalans a cercar a casa nostra l'exemple y l'encoratjament, són ells que han servit de model als qui, a casa nostra, en las provincias del Sud, per exemple, han volgut desenrotillar lo culte de las tradicions locals, lo gust de la petita patria y l'amor a las franquicias. Són los catalans que enviaren als provensals la Simbólica Copa que va fer escriuer a Frederich Mistral lo seu himne entusiasta. Acusarem als catalans, per havernos malmenat a la nostra gent del Languedoc y als nostres provençals?

EUGENI LANTIER.

NOVAS

Nos han de dispensar nostres amichs que'ns honran ab llur colaboració que, atenent a las circunstancias actuals deixem d'insertar alguns dels treballs que'ns envian.

La ponentada encara dura y val més deixarla passar.

De totas maneres no hem de recular gens en lo nostre amor a la Terra.

Consequència dels aconteixements de fá poch dias lo Catalanisme ha obtingut un desenrotllo encoratjador.

A la veina ciutat de Reus s'están agropant nombrosos elements desitjosos de lluitar per la causa de Catalunya.

D'altres indrets rebem també falaguerras novas.

Avant sempre!

Los carrers del port están intransitables. Lo fanch s'hi ha ensenyorit y'l senyor Alcalde vol que la brigada fassi lo del fanch.

Sempre'n trobem en lo mateix estat d'abandono. Quan no'ns tenim de queixar per falta de rego, nos tenim de queixar de la pols o'l fanch y després de tantas queixas, com si res; s'aparenta fer quelcom y lo que's fa encara malament. La sort que'ls que vindrán ara ho farán d'alló macor, sinó, bonita, pero bonita población la de Tarragona.

Las últimas plujas han deixat los camps en un estat que dona goig de mirarlos.

Talment sembla que enguany la

Providencia no se'ns vol mostrar tan seca com aquests dos anys darrers. Tant de bó que aixís sia, puig ab los governs que tenim, no falta sinó que's perdin las cullitas pera arreglar la situació dels pobres contribuyents que cada día es més trista.

Com deixem dit, los camps presentan un bon aspecte, lo mateix que los carrers de Tarragona que també están inmejorables.

Demá diumenge, a dos quartos de cinch de la tarde tindrà lloch en lo Colegi provincial una vetllada literari-musical y la repartició de premis.

Remerciem al senyor Director de l'esmentat Colegi per sa atenta invitació.

Ahir nit morí'l conserge del Círcol de Tarragona en Joan Pallarès, persona molt apreciada y per espay de una trentena d'anys havia ocupat aquell lloch ab unánima satisfacció. Deu tinga al Cel la seva ánima.

—Neurastenias.—Neurastògeno Sugrañes.

TIP. DE FRANCESC HUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo día 14 de Desembre lo vapor **Cabo S. Vicente**, son capitá D. Tomás Garrastazu admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despaxa son consignatari D. Marián Peres.

Sastreria y Camiseria d'en VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastreria, Camiseria y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosis dels **Fills de Miquel Gusi**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajos y pessas pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

Joan J. Domènech Solé

PROCURADOR

SUCCESSOR DE D. VICENS MATEU

Agent del Banch Hipotecari d'Espanya

RAMBLA DE CASTELAR, 26, 2.º

EMULSIÓN NADAL ÚNICA con 80 per 100, aceite bacalao i.º, glicerofosfatos, hipofosfatos, glicerina. La mejor. Reconstituyente, tónico-nutritivo. Niños, viejos, consunción, convalecencias, embarazo, lactancia; tós, tisis, escrofulas, linfatismo, raquitismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Análisis Dres. Bonet y Codina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

VI d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.

Succe vermifruich del Dr. Sastre y Marqués, preciosis remey pera espulsar los cuchs.

Essencia febrifuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciosis remey s'evitan totas sas malalties.

Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

TUPINAMBA EXQUISITS XACOLATAS de la casa TUPINAMBA. TOSTADERO DE CAFÉ. AROMA CONCENTRADO con REAL PRIVILEGIO. TODOS LOS CAFÉS DE ESTA CASA PUEDEN SER ENTRENADOS A SU GUSTO AMANTE. SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS. Unich Representant a Tarragona y sa Comarca. En Joan Roset Sabaté.—Pastisseries Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y totas las enfermetats de l'aparell respiratori perque modifiquen las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opresió del pit y la fadiga. Poden pendres sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

Neurastenias clorosis, debilitat general, anemia

se curan radicalment ab l'us del
NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES
EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS
d'Arts sumptuarias
DE
FÉLIX RIBAS
Carretera Castelló, TARRAGONA
Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias.
Projectes y presuostos detallats de las obras que ho requereixin.

EXCELSER
En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y curió, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.
Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalos; causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.
Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26, TARRAGONA

LLEVAT DE CERVESA
ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe d'erupcions de la **PELL**, florncos, supuracions, dermatossis, antrax, vespès, etc.
DE VENDA
en totas las bonas farmacias
Depòsit general: Farmacia **ESBERT**
Unió, 22.—Tarragona

Píldores Verdes
ESBERT

Es la mellor preparació pera combatre la **pobresa de sanch**, **retrassos de la menstruació**, **anemia**, etc.
FARMACIA.—UNIO 22.—FARMACIA
TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos.
Administració: Rambla de St-Joan, 39.
Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.
Preus de suscripció
Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.
Fora..... 1'50 »
Extranjeri..... 2'0 »
Número d'avuy..... 15 »
De venda en lo local de l'«Associació Catalana», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.
Anuncis a preus reduïts

CENTRE DE SUSCRIPCIONS SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA
En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existència a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Cié cia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya, ja sia per quaderns setmanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA
Biblioteca popular de **L'Aveng** y a la **Il·lustració Catalana** y a tota classe de **Il·lustracions, Periòdichs y Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

NOVI
TRIECILLINA
GIOLI
Lo mellor reconstituent era combatre ab éxit totas las malalties nerviosas.
DE VENDA
en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Veracruz.—Lo dia 17 de Desembre sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor **Alfonso XIII**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.
Línia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Desembre sortirà de Barcelona'l 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.
Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Desembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Antonio Lopez**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanailla, Curacao, Puerto Cabello y La Guayra, adm etent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements dire ctes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y para Trinitat, ab trasbord a Curacao.
Línia de Filipinas.—Lo dia 9 de Desembre sortirà de Barcelona, havent fet escalas intermitjas lo vapor **Alicante**, directament pera Génova, Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapur y Manila, servint per trasbord los ports de la costa, Oriental d'Àfrica, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.
Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Janer sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **F. de Satriestegni**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.
Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Tanger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Sta. Cruz de la Palma retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empendrer lo viatge de retorn fent las escalas ce Las Palmas, Cadiz, Alacant, Valencia y Barcelona.
Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guines.
Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dimarts, dimecres y divendres.
Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.
Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quals la Companyia dona allotjament molt comòd y tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per línies regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.
AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòits de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Pùblicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.
Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establert la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la col·locació dels articles, qual venda, com ensaig, designt fer los Exportadors.
Pera més informes dirigitse a son agent D. **EMILI BORRÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratorí de A. Serra.—Rema
A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demana AYGUA NAF SERRA